

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e95986/facsimile.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ter, som han vil give Medlemmerne, for hele, s. **§. 32. Om Udfærdig** for en Omgang o. s. v. som han vil give Medlemmerne af dette Ting. Tilsvarende tror jeg, han har Ret, naar han har ment, at de, ligesom de saakaldte **Wairs**, skulde være valgte paa Livtid. Jeg tror, at en af de Forlagere, som havde foreskrevet Wairer i Frankrig, foruden de øvrige, det er **Wairer** nævnt, netop var Wairernes Livsvarighed.

Jeg vil forøvrigt **ikke følge dette System** i det Indskæbte, men derimod vende mig til det foreliggende Forslag og da ubhøvet deraf forskellige Ting, der **høder mig mindre** ved dem. Det behøves saaledes, at Valgene til Landstinget skulde foregaae tilfældigt, men Statslovsafdelingen er ingen politisk eller administrativ Inddeling i Danmark. Jeg tror, man skal ikke forsætte Inddelingen af den Art ved nye Lovbestemmelser. I Danmark er der Stater og Amt, og mellem dem ligger der for Distrikter Amt; det skulde da være Provintser, men et Distrikt er heller ingen Provins. Naar man overvejer Statslovsafdelingen nære, saa vil man ogsaa finde de formentlige Hensigtsmæssigheder i den, saa at det vilde være yderst urigtigt at sætte den som Valgsfred. Betragt man de flere og forskellige Distrikter i Sammenligning med de mindre befolkede, saa vil man se, at der til det ene Distrikt vilde komme til at henhøre et saa betydeligt Antal Valgberettigede i forhold til det andet, at man umuligen kan holde fast herpaa. Jeg ser heller ikke, at der er nogen væsentlig Grund, hvorfor man vil foretage Antallet af de Mand, der skulde vælges. Det er allerede fremhævet i denne Tale og det vil med Gnsed, at det kan være vanskeligt nok at finde saamange Valglovere af forskellige Stater, som der allerede er foreskrevet, og at foretage dette Antal vilde saaledes ikke være vel betrukt. Jeg kunde blot nævne mig en eneste Betragtning, som kunde bringe dertil, og det, er naar man tænker sig, at disse Ting skulde hvoopj arbejdes sammen; men jeg tror, at dette er noget af det Urigtige, man kan gaae ind paa. Man skal enten blive staaende ved et Ting eller blive staaende ved to, en Sammenblanding er kun en indviklet Maade, hvorpaa man søger at behandle det ene med det andet. Etal Forsamlinger vilde være gode, saa skal det netop have sin Kraft og Virkning derved, at begge Kamre haar Lærebøger og at Regeringen haar mellem begge; Overensstemmelse skal ikke ligge dertil, at de kunne overlevere hinanden, men dertil at de kunne komme til at sammenkomme med hinanden. Denne Overenskomst kan ikke end brydes, at hvert Kammer fra sin Side ubestrikt nogle enkelte Mand, som skulde søge at faae Tillæmpninger tildele, men ikke derved, at man bringer dem ind i et Rum, først saaar den sammen, og at de siden overlevere hinanden.

Om Valgberettigede til Statslovsafdel. Skal jeg her ikke videre udvæle mig, da jeg tidligere allerede har sagt min Mening for Dagen. Derimod kan jeg ikke undlade at ytre mig om det Forslag, som den tredje 2de Kongerolige (Scaevens) har gjort til Statslovsafdel. Udførelsen vil jeg her været til at følge dem i hans Forslag til Landstinget, ligesom endelig dertil er jeg med Gnsen til hans Forslag til Folketingslovet. — —

Formanden: Vættede jeg tillade mig at bemærke, at der vil fremkomme et Forslag, som nærmere udvælger den Del af det, som den tredje 2de Kongerolige Statslovsafdel (Scaevens) har foreskrevet, der netop har Gnsen til Statslovsafdel, saa at maaskee den tredje Statslovsafdel vilde opstaae af ytre sig herom, indtil dette Forslag kommer for.

Tilførelse: Jeg skal da her sulte.

Spøge: Ved Gnsen til det drag fremsette Forslag om indværet Valg til Statslovsafdel i Statslovsafdel som den samme lige Afstemning, skal jeg for Tilførelse behøvede mig til hvad den tredje Statslovsafdel for **Wairs** 4de Distrikt (Grundsting) og den 2de Kongerolige Statslovsafdel (Tilførelse) herom have sagt. De øvrige Forslag, der gaae ud paa at fremsette Forskrifter i Utsættelse, have formemmelig fortræet Interessens og en Gnsed. Gnsed de første angaaer, har jeg ikke nogen Tvivl om, hvorledes jeg skal fremme. Det er alene af den Grund faare midligt at indføre Interessensvalg, at det er umuligt at finde nogen Inddeling, der kan holde sig, thi de, hvis Interesser den ene Dag sammenkomme, ere den næste Dag under et andet Spørgsmaal maaskee ganske forskellige, og omvendt.

Naar man forlængere har tænkt ved Statslovsafdelingen, da kan jeg saaledes, hvorvel der vistnok var endel at indværet med Beretningerne med Gnsen til de fleste Valg, ikke indse, hvorledes Statslovsafdelingen kunde vandre ved en egen Repræsentation. Enhver Minister maaske vilde ved, at Majoriteten bliver mere ensidig, thi denne maaske vilde ogsaa afgjøre Sagen. Naar nu en Minister i Høst repræsenteres af en kongelig Minister paa Rigsdagen, er det ganske i sin Orden, at Majoriteten, der ogsaa antages at repræsentere forskellige Interesser, tror sig kaldet til at faae mere ensidigt for det, den ønsker, end dersom ingen Interesrepræsentation behøvede. Minoriteten kan ene beskyttes ved, at Majoriteten er retfærdig og billig; Alt hvad der bidrager til at forhindre dette, faar Minoriteten. Denne maaske vilde netop have været ønsket, at Repræsentanten er valgt af alle Stater, at han efter endt Virksomhed, dersom han vil gjenvalges, maaske for Ministeriet som for Majoriteten, og at han kan kaldes til Regering, dersom han har handlet uretfærdigt. Det er netop en af den offentlige Valgbehandlings flere Sider, at Repræsentanten, idet han skal være for sine Valgere, vil ønske sig ved at have kongelig Kongens Ret. Gnsed of er det et heller en saa stor Strid, som man har villet finde mellem By og Land. Naar Øerne ere færre, danne de jo Hierarken i et Valgdistrikt, og de smaa Øer, til hvilke der i Reglen høder alle ubetydeligt Agerbrug, og hvis Gaardarbejde vilde allerede nu i flere Henseender er den samme som paa Landet, vilde disse Interesser, der ere særdeles forskellige fra Landet. Man vil derfor ved en kongelig Repræsentation tildele denne Øerne den naturlige og behøvede Inddeling, som de i politisk Henseende kunne have paa Landet, og derved faae de begge Partier. Den tredje 2de Kongerolige Statslovsafdel (Scaevens) har foreskrevet paa den kongelige Repræsentation for Øerne i England. Det man indværet ikke glemmer, at Boregubbe, Høstere, der finde Medlemmer, ikke kunne regnes til Øerne i egentlig Henseende. Mængden mange Øer gaae og i Øerne med Valgdistrikter, der hører til Valg tildele i Kristianshavns Hænder; mange af dem ere det endnu, at betydeligt Antal af de mindre mindre derved Repræsentanter ved Reformloven, som formemmelig af den Grund maaske faar stor Værdighed fra Kristianshavns Side. Mange af de herse kongelige Øer derimod erholde først ved Reformloven Repræsentanter, og de have ingenlunde et saa stort Antal, som de fleste derved Høstere kunde gjøre Krav paa. Det jeg vender mig til Gnsedspørgsmaalet, maaske jeg begynde med den Udførelse, at jeg ikke er saa heldig som de fleste, at kunne afsjette pølse eller forfatte den saakaldte almindelige Stemmeret. Jeg har fra det første Tidspunkt, da Valgloven udfom, meent, at det havde været rigtigere, at der i Stedet for Kongerolige var sat en kongelig Gnsed, og jeg har ogsaa oftere offentlig udtalt det. Indværet stemmer jeg nu for Utsættelse, som det er, dersom den Gnsedbestemmelse behøvedes. Jeg maaske nemlig erhaende, at det har sine store Vanskeligheder og Ulemper, at berøve dem Valgretten, som alt havde nyt den, og Henset til ere fuldkommen frie i den Bestemmelse, vi tage, har vi netop uden betydelig Nødvendighed gjort det. Det er ogsaa en stor Forskel paa, at give en ny Grundlov paa en Tid, hvor Gnsed saa mange Sider afsløret, og, som i Gr. i Belgien, hvilket Land man her oftere har paaberaabt sig, at bevare en alt indført Gnsed. Det synes mig, at her kan et Spørgsmaal om at give den udstrakte Stemmeret noget tidligere eller senere. En saadan Ret vil, naar den engang er udt og alder tagen tilbage, fordele, indtil den igjen opnaas. Det vilde sandsynligvis gaae de mange europæiske Stater, som i 1848 have været indtragne i Besættelsen, som det er gaaet Frankrig, hvor de Øer, som fremhævede og viderligere fordele under den første Revolution, efterhaanden have gjort sig gjældende, efter i nogen Tid at være trangt tilbage. I saa Henseende maaske 1848 faae sin døde og omfattende Betragtning. Være forhold synes ogsaa at vanskeliggøre en Gnsed ved en Gnsed meget, ligesom de flere end Indværet mindre kongelig. Gnsed omgaae vi saaledes de forskellige Statslovsafdelinger, vil det næsten være umuligt at træffe en Gnsed, som ikke bliver meget vilkaarlig. Behøvede og Oplysning ere ikke meget forskellige mellem dem, der ere eller lede et Indværet af noget kongelig Utsættelse; Overgangen ere vistnok næsten umærkelige. Naar ved den udværet Valgere formidlet derved meget betydeligt derved, at vor Befolkning formemmelig er en